

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ/ฝ่ายจัดการ

๑. หลักการและเหตุผล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรที่พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้โปร่งใส เข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ โดยให้บริการตรวจสอบบัญชี กำหนดระบบบัญชี และให้คำปรึกษาแนะนำด้านการเงินการบัญชี ตลอดจนถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการจัดทำบัญชีให้แก่สหกรณ์ ในขั้นตอนการสอบบัญชีสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จะต้องดำเนินการประเมินประสิทธิภาพในการจัดการสหกรณ์ เรียกว่า การประเมินการจัดชั้น คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ โดยประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านความเสี่ยง ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านการติดตามประเมินผลของสหกรณ์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายข้อบังคับและระเบียบ ตลอดจนช่วยปกป้องคุ้มครองเงินทุนของสมาชิกผู้ถือหุ้นได้ และผลจากการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้สามารถจัดชั้นคุณภาพสหกรณ์ได้เป็น ๔ ระดับ คือ ระดับการควบคุมภายในดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

จากผลการประเมินการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน พบว่า มีสหกรณ์ที่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในพอใช้ ควรปรับปรุง และไม่มีระบบการควบคุมภายใน จำนวนมาก ซึ่งสหกรณ์เหล่านี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน จัดทำบัญชีและงบการเงินไม่ได้และไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการกำหนดระเบียบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในสหกรณ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับชั้นการควบคุมภายในของสหกรณ์ พัฒนาให้สหกรณ์มีกระบวนการที่เป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการป้องกันทรัพย์สินและตรวจสอบความผิดพลาด รวมทั้งจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ สำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/ฝ่ายจัดการสหกรณ์ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

๑. รู้และเข้าใจกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีการปรับเปลี่ยน
๒. รู้และเข้าใจหลักธรรมาภิบาลในสหกรณ์
๓. รู้และเข้าใจระบบการควบคุมภายใน และการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการบริหารจัดการ
๔. รู้และเข้าใจการประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. รู้และเข้าใจการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการสหกรณ์

๓. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

๑. เป็นคณะกรรมการดำเนินการ/ฝ่ายจัดการ ของสหกรณ์ที่มีชั้นการควบคุมภายในระดับพอใช้ ควรปรับปรุง หรือไม่มีการควบคุมภายใน
๒. สนใจเข้าร่วมอบรม
๓. สามารถเข้าร่วมการอบรมได้ตลอดหลักสูตร

๔. หลักสูตรการอบรม

ก. หลักสูตรและรายละเอียดหัวข้อวิชา

๑. กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีการปรับเปลี่ยน	๓.๐๐	ชั่วโมง
๒. การควบคุมภายในและการสร้างภูมิคุ้มกันด้านบริหารจัดการ	๒.๐๐	ชั่วโมง
๓. การประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒.๐๐	ชั่วโมง
๔. แนวทางการยกระดับการควบคุมภายใน	๒.๐๐	ชั่วโมง
๕. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการสหกรณ์	๑.๐๐	ชั่วโมง
รวม	๑๐.๐๐	ชั่วโมง

ข. รายละเอียด วัตถุประสงค์ ประเด็นสำคัญและวิธีการอบรมเป็นรายวิชา

๑) กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีการปรับเปลี่ยน	๓.๐๐	ชั่วโมง
---	------	---------

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบเกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์ ระเบียบ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งเข้าใจหลักธรรมาภิบาลในสหกรณ์

ประเด็นสำคัญ (๑) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
(๒) พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
(๓) พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
(๒) ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓
(๓) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(๔) กฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ๒๕๖๔ (เฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเท่านั้น)
(๕) หลักธรรมาภิบาล และการสร้างธรรมาภิบาลในสหกรณ์

วิธีการอบรม การบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ

๒) การควบคุมภายในและการสร้างภูมิคุ้มกันด้านบริหารจัดการ	๒.๐๐	ชั่วโมง
---	------	---------

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญของการควบคุมภายใน ระบบการควบคุมภายในที่ดี เพื่อใช้ในการบริหารงานสหกรณ์ ซึ่งจะป้องกันและ/หรือลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ อีกทั้งเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นสำคัญ (๑) ความหมาย และวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน
(๒) ลักษณะของการควบคุมภายในที่ดี

(๓) การควบคุมภายในเฉพาะด้าน

- ด้านบัญชี
- ด้านบริหารจัดการ ได้แก่ ด้านการจัดการ
ด้านทรัพยากรบุคคลด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย
ข้อบังคับ ระเบียบและนโยบายและด้านการเงิน
- ด้านบริหารธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหา
สินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจแปรรูป
ผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า ธุรกิจให้บริการ
และส่งเสริมการเกษตร และธุรกิจเงินรับฝาก
- ด้านอื่นๆ ได้แก่ ด้านเงินลงทุน ด้านที่ดิน อาคาร
และอุปกรณ์ด้านเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและ
เงินกู้ยืม ด้านสมาชิกและทุนเรือนหุ้น และด้านการ
ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์

(๔) ข้อจำกัดของการควบคุมภายใน

วิธีการอบรม การบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ

๓) การประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ รวมทั้งสามารถจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์

- ประเด็นสำคัญ**
- (๑) วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง
 - (๒) ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง
 - (๓) การวิเคราะห์ความเสี่ยง
 - (๔) แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง

วิธีการอบรม การบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ

๔) แนวทางการยกระดับการควบคุมภายใน

๒.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการในการบริหารจัดการข้อสังเกตจากการควบคุมภายใน รวมทั้งแนวทางแก้ไขข้อสังเกตที่ตรวจพบ เพื่อให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในที่ดีขึ้น

- ประเด็นสำคัญ**
- (๑) ข้อสังเกตในการควบคุมภายในจากการประเมินของผู้สอบบัญชี
 - (๒) แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง

วิธีการอบรม การบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ ประชุมกลุ่มย่อย

๕) การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการสหกรณ์

๑.๐๐ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ และเข้าใจถึงความสำคัญ of ข้อมูลทางบัญชีจากงบทดลองและงบการเงิน การอ่านและทำความเข้าใจกับงบทดลองตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานของสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

- ประเด็นสำคัญ**
- (๑) งบทดลอง และการทำความเข้าใจงบทดลอง
 - (๒) การอ่านงบทดลองและสัญญาณเตือนภัยจากงบการเงิน
 - (๓) การใช้ประโยชน์จากข้อมูลในงบการเงินเพื่อการบริหารงาน
 - (๔) การใช้เครื่องมือเตือนภัยทางการเงิน

วิธีการฝึกอบรม การบรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ
ประชุมกลุ่มย่อย

๕. วิธีการอบรม

การบรรยาย และยกตัวอย่างประกอบ

๖. ระยะเวลาการอบรม

ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ รวม ๒ วัน

๗. สถานที่อบรม

ณ โรงแรมเดอะคอนวินเนียนขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๘. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม

กรรมการ แห่งละ ๒ ราย และฝ่ายจัดการ แห่งละ ๑ ราย รวมจำนวน ๖๙ ราย

๙. การประเมินผล

- ให้ผู้เข้ารับการอบรมกรอกแบบประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการอบรม
- ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยวัดจากกิจกรรมที่สำคัญของการควบคุมภายใน ๔ ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านความเสี่ยง ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านระบบติดตามและประเมินผลของสหกรณ์ เพื่อประเมินผลการดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์การควบคุมภายในของสหกรณ์ ภายหลังจากอบรมให้ความรู้ และกำกับแนะนำเสร็จสิ้นแล้ว ในไตรมาสที่ ๔

๑๐. วิทยากรในการอบรม

ข้าราชการในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕

๑๑. งบประมาณในการอบรม

เบิกจ่ายจากงบประมาณที่ใช้ในการอบรมของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕ จากแผนงานยุทธศาสตร์ การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีระบบการควบคุมภายในที่ดี คณะกรรมการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการควบคุม การบริหารจัดการ การประเมินความเสี่ยง นำไปสู่การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในระดับที่สูงขึ้น

๑๓. ผู้รับผิดชอบการจัดอบรม

ผู้อำนวยการโครงการ	นางสาวประมุล บรรพาศรี ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๕
ผู้บริหารโครงการ	นางหิรัญญา สุนทรพินิจ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการเรียนรู้
ผู้ช่วยผู้บริหารโครงการ	นางสาวพิมพ์รัตน์ ว่างมา นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ นายณฐนน ขามรัตน์ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
การเงินและใบสำคัญ	นางสาวนภาศิริ วัฒนา นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ

กำหนดการอบรม
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร
หลักสูตร การพัฒนาศักยภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
สำหรับคณะกรรมการดำเนินการ/ฝ่ายจัดการ
ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
ณ โรงแรมเดอะคอนวีเนียนขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เวลา วัน	๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	๑๒.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐ - ๑๓.๐๐ น.	๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	๑๘.๐๐ - ๑๙.๐๐ น.
๑๕ ก.พ. ๖๗					ลงทะเบียน/ พิธีเปิด	การควบคุมภายในและการสร้าง ภูมิคุ้มกันด้านบริหารจัดการ	การประเมินความเสี่ยงและ การบริหารจัดการความเสี่ยง		พักรับประทานอาหารเย็น		กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์
					โดย...น.ส.ศุภรดา โยธาทัย หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สกลนคร						โดย... กลุ่มพัฒนาการ เรียนรู้
๑๖ ก.พ. ๖๗	กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ สหกรณ์ที่มีการปรับเปลี่ยน			พักรับประทาน อาหารกลางวัน		แนวทางการยกระดับ การควบคุมภายใน	การใช้ข้อมูล ทางบัญชีใน การบริหาร จัดการสหกรณ์	ประเมินผล/ ปิดการอบรม			
	โดย...นายภัสกร เลาหวณิช รศ.ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชี					โดย...น.ส.อุมาพร เจริญราช หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุดรธานี					

หมายเหตุ พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.